

Майбутнє належить молодим поколінням і саме з цієї причини необхідно підвищувати якість освіти і розширювати доступ до освіти на рівнях вище початкового. У цьому зв'язку слід рішуче виступати за розширення можливостей існуючих освітніх систем в плані підготовки людей до вирішення завдань сталого розвитку, в тому числі за допомогою поліпшення підготовки педагогів, складання навчальних програм з проблематики сталого розвитку, розробки програм, які готують учнів до роботи в різних областях, пов'язаних зі сталим розвитком, і більш ефективного використання інформаційно-комунікаційних технологій для підвищення результативності процесу навчання.

Сьогодні очевидно є важливість надання підтримки навчальним закладам, особливо вищим навчальним закладам в країнах, що розвиваються, з тим щоб вони проводили дослідження та інноваційні вишукування з проблематики сталого розвитку, в тому числі в галузі освіти, і розробляли якісні та інноваційні програми, у тому числі у сфері розвитку підприємницьких та ділових навичок, професійно-технічного навчання і безперервної освіти, для заповнення браку фахівців, необхідних для вирішення національних завдань в галузі сталого розвитку.

Література

1. AGENDA 21. United Nations Conference on Environment & Development. Rio de Janeiro, Brazil, 3 to 14 June 1992
2. Aichi-Nagoya Declaration on Education for Sustainable Development.
3. 37 C/Resolution 12 adopted on the report of the ED Commission at the 16th plenary meeting by the 37th session of the General Conference of UNESCO, 19 November 2013.
4. The Future We Want. UN Conference on Sustainable Development (Rio+20), Rio de Janeiro, Brazil, 2012.

АКТУАЛЬНІСТЬ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНЦІЙ З ОХОРОНИ ПРАЦІ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ПОДАТКОВИХ ТА МИТНИХ ОРГАНІВ

Н. А. ГУСЯТИНСЬКА, д-р техн. наук., проф., завідувач кафедри техногенно-екологічної безпеки

Т. М. ЧОРНА, канд. техн. наук, доц. кафедри техногенно-екологічної безпеки

Національний університет ДПС України, м. Ірпінь

О. В. ДАШКОВСЬКА, канд. хім. наук., доц., завідувач сектора відділу освіти у галузі інженерії відділення науково-методичного забезпечення вищої освіти

Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України, м. Київ

Суспільство і держава відповідальні перед теперішнім і майбутніми поколіннями за рівень здоров'я і збереження генофонду народу України [1]. Проголошене в міжнародних актах та національному законодавстві одне з

основних трудових прав людини – право на здорові та безпечні умови праці, реалізується за допомогою комплексу правових норм, які традиційно включаються до інституту «Охорона праці» як складової системи трудового права.

На сучасному етапі розвитку технологій важливого значення набуває формування нових підходів до вирішення проблем, пов'язаних з безпекою трудової діяльності, на основі підвищення загального рівня знань з охорони праці посадових осіб і спеціалістів усіх рівнів. Незважаючи на те, що основна діяльність податкових та митних органів України належить до невиробничої сфери, і не пов'язана з безпосереднім впливом шкідливих факторів, які мають місце під час функціонування промислових об'єктів, питання забезпечення належних умов праці, збереження здоров'я та працездатності працівників зазначеної галузі є надзвичайно актуальними.

Серед шкідливих та небезпечних чинників, які негативно впливають на стан здоров'я працівників в процесі трудової діяльності, слід виокремити групи, обумовлені: 1) станом виробничого середовища; 2) технічними засобами та знаряддями праці; 3) людським чинником. Стан виробничого середовища зумовлюється параметрами мікроклімату, які не завжди відповідають оптимальним показникам. На працівників діє велика кількість небезпечних та шкідливих чинників, джерелами яких є: персональні комп'ютери, копіювальні апарати, електроустаткування, апарати зв'язку та ін. В діяльності працівників податкових та митних органів особливого значення набувають психофізіологічні небезпечні чинники, дія яких призводить до виникнення стресових ситуацій, розладів здоров'я та зниження працездатності. Крім того, виконання посадових обов'язків пов'язане з переміщенням працівників відповідно до визначених маршрутів перевірок, що вимагає дотримання певних вимог безпеки. Слід також зазначити, що у трудові обов'язки працівників, які здійснюють митний огляд транспортних засобів та вантажів, що перетинають митний кордон України, входить проведення перевірок відповідності заявленої в декларації номенклатури і кількості вантажів фактичній їх наявності; виявлення не заявлених у декларації вантажів, що підлягають декларуванню; виявлення заборонених для ввозу чи вивозу вантажів тощо. Зазначена діяльність супроводжується низкою ризиків, пов'язаних з дією небезпечних факторів фізичного, хімічного та біологічного походження.

Отже, сучасний рівень науково-технічного прогресу зумовлює привернення все більшої уваги до сфери охорони праці в невиробничій сфері, а також впровадження нових підходів до ідентифікації ризиків для здоров'я працівників. В таких умовах основними принципами формування системи охорони праці в податкових та митних органах мають стати наступні [2]: пріоритетність безпеки та гігієни праці, здоров'я працівників; відповідність діяльності з охорони праці вимогам законодавчих актів; створення ефективної системи управління охороною праці в усіх територіальних підрозділах податкових та митних органів; розробка внутрішньої нормативної бази (положення, посадові інструкції, постанови, накази та інше); навчання з

охорони праці керівників усіх рангів, працівників; проведення семінарів з охорони праці; раціональна організація робочих місць, організація оптимального режиму праці і відпочинку; створення належного психологічного клімату в колективі та організація роботи кімнат психологічного розвантаження працівників; мотиваційне стимулювання керівників, інших посадових осіб, працівників структурних підрозділів до створення безпечних та здорових умов праці.

Таким чином, наразі ефективність реалізації завдань щодо створення безпечних умов праці обумовлюється рядом факторів організаційного, правового, техніко-технологічного, психофізіологічного характеру. Тому під час підготовки фахівців економіко-правового спрямування важливо забезпечити набуття спеціальних компетенцій, вмінь та практичних навиків, в тому числі й у сфері охорони праці, що в майбутній професійній діяльності стане основою під час прийняття управлінських рішень, спрямованих на створення належних і безпечних умов праці. Засвоєння знань з дисципліни «Охорона праці» сприятиме формуванню індивідуальної та корпоративної культури безпеки праці і підвищенню ефективності функціонування системи охорони праці в структурних підрозділах податкових та митних органів України.

Література

1. Конституція України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Закон України «Про охорону праці». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>

ПОВЫШЕНИЕ РОЛИ ДИСЦИПЛИН БЕЗОПАСНОСТЬ ЖИЗНЕДЕЯТЕЛЬНОСТИ, ГРАЖДАНСКОЙ ЗАЩИТЫ И ОХРАНЫ ТРУДА В ОБЕСПЕЧЕНИИ АДАПТАЦИИ ЧЕЛОВЕКА К УСЛОВИЯМ ЖИЗНЕДЕЯТЕЛЬНОСТИ В УКРАИНЕ

А. В. БЕСПАЛОВА, канд. техн. наук, доц., *заведующий кафедры организация строительства и охрана труда*

О. П. ДАШКОВСКАЯ, канд. техн. наук, доцент

А. И. КНЫШ, канд. техн. наук, доцент

В. П. РОМАНЮК, канд. техн. наук, доцент

*Одесская государственная академия строительства и архитектуры,
г. Одесса*

Проблема безопасности жизнедеятельности человека и всего общества в современных условиях приобрела особенную остроту и актуальность. События, которые происходят в нашей стране в последнее время, вызывают глубокие изменения во всех сферах общественной жизни.

В связи с возрастающим загрязнением окружающей среды, на человека осуществляется сверхнормативное воздействие опасных и вредных факторов: